

Politieke Markt

Vergadering van 6 juni 2023

Beleid en Uitvoering - Team Ruimtelijke
ontwikkeling en projecten

Nota van uitgangspunten Omgevingsplan

Auteur

Maaïke van Benthem

Overlegd met

Lascal Boer

Portefeuillehouder

M. Smit

Samenvatting

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Onderdeel daarvan is dat wij als gemeente een omgevingsplan moeten opstellen. Om het gebiedsdekkend omgevingsplan in januari 2029 gereed te krijgen, is nu de urgentie dat de raad de ontwerpkeuzes vaststelt. Zonder ontwerpkeuzes is er geen leidraad om sturing en structuur aan te brengen in het omgevingsplan.

Zonder vastgestelde ontwerpkeuzes is de integratie van het rijks-, provinciaal en ons gemeentelijk beleid een onmogelijke complexe opgave.

In de Nota van uitgangspunten Omgevingsplan worden de ontwerpkeuzes voor het omgevingsplan beschreven. Deze vormen de basis om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan voor Steenwijkerland.

Het maken van ontwerpkeuzes is bepalend voor het uiteindelijke omgevingsplan. De ontwerpkeuzes die gemaakt worden, vormen met elkaar de kapstok waar de regels van het omgevingsplan aan opgehangen worden. De kapstok is daarmee het casco van het omgevingsplan dat aangeeft hoe we als gemeente ons grondgebied willen vormgeven.

In dit raadsvoorstel worden de volgende ontwerpkeuzes aan u voorgelegd. De toelichting op elke keuze leest u onder het kopje Argumenten.

1. Een combinatie van themagericht en gebiedsgericht omzetten van regels.
2. Niet wachten tot de vaststelling van de Omgevingsvisie.
3. Grondhouding 'ja-mits'.
4. Regels op basis van activiteiten.
5. Flexibele aanpak lijst van activiteiten.
6. Combinatie van gesloten en open normen.
7. Doelvoorschriften milieu thema's.
8. Terughouden met het vaststellen van omgevingswaarden, tenzij verplicht.

Beschrijving

Inleiding

Voor u ligt de Nota van uitgangspunten Omgevingsplan. Hierin staan de ontwerpkeuzes die we als gemeente moeten maken om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan. Deze ontwerpkeuzes zijn opgesteld conform het advies van de VNG. De keuzes die gemaakt worden, vormen met elkaar de kapstok waar de regels van het omgevingsplan aan opgehangen worden. De kapstok is daarmee het casco van het omgevingsplan dat aangeeft hoe we als gemeente ons grondgebied willen vormgeven.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 gaat een deel van de bestaande regelgeving automatisch op in een tijdelijk omgevingsplan. Dit is nog geen gebiedsdekkend plan dat aan alle wettelijke vereisten voldoet. Tot 1 januari 2029 hebben de gemeenten in Nederland de tijd om een gebiedsdekkend omgevingsplan op te stellen.

De transitiefase beslaat de periode vanaf 1 januari 2024 tot uiterlijk 1 januari 2029. In de transitiefase worden de bestemmingsplannen en beheersverordeningen stap voor stap opgenomen in het omgevingsplan. De periode waarin we ons nu bevinden is die van 'de basis op orde' vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarvoor is het nodig om ontwerpkeuzes te maken om het casco omgevingsplan voor onze gemeente te kunnen ontwikkelen.

Gewenst resultaat

Met het vaststellen van de voorgestelde ontwerpkeuzes zal een goede basis worden gelegd voor het omgevingsplan. Dit is essentieel om de transitie naar een volwaardig gebiedsdekkend omgevingsplan de komende jaren stap voor stap op te bouwen.

Argumenten

Met de voorgestelde ontwerpkeuzes zal een goede basis worden gelegd voor het omgevingsplan

De ontwerpkeuzes die zijn gemaakt hebben niet alleen betrekking op het proces, maar ook inhoudelijk zoals bijvoorbeeld de keuze om te werken met functies en activiteiten en werken met doelvoorschriften bij milieuregels.

De volgende ontwerpkeuzes zijn gemaakt:

- *Een combinatie van themagericht en gebiedsgericht omzetten;*

Steenwijkerland gaat uit van het in de eerste plaats gebiedsgericht omzetten naar het volwaardig omgevingsplan en daar waar noodzakelijk thematisch. Dit is ook conform het advies van de VNG. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor welk plangebied als eerste een omgevingsplan wordt opgesteld.

- *Niet wachten tot de vaststelling van de Omgevingsvisie;*

Er wordt niet gewacht met het gebiedsgericht omzetten van het tijdelijke omgevingsplan in het volwaardig omgevingsplan tot de Omgevingsvisie klaar is. Op dit moment zijn we bezig met de inhoud van de Omgevingsvisie.

- *Grondhouding 'ja-mits';*

De gemeente Steenwijkerland werkt ook nu al volgens een 'ja-mits-houding' en wil deze ook vasthouden. Als gemeente staan wij open voor nieuwe initiatieven en is bereid daaraan mee te werken, als aan de voorwaarden (de vastgestelde regelgeving van de raad) wordt voldaan. Met die voorwaarden wordt de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het woongenot van de inwoners van Steenwijkerland geborgd.

- *Regels op basis van functies én activiteiten;*

Wij stellen voor om vanuit functies én activiteiten te werken. Door het toevoegen van functies kan de dienstverlening worden verbeterd want het sluit aan bij de huidige manier van denken over locaties. Functies fungeren als een oriëntatiemiddel, waarbij de visie op een bepaald gebied direct duidelijk is. Door de functie 'wonen' aan een woonwijk toe te kennen is duidelijk dat de gemeente een dergelijke wijk ziet als woonwijk en dat daarmee binnen dit gebied alleen activiteiten zullen zijn toegestaan die passen bij een woonwijk.

- *Flexibele aanpak lijst van activiteiten;*

Er is nog geen ervaring met het maken van een omgevingsplan conform de vereisten van de Omgevingswet. Het is daarom ook moeilijk om vooraf een volledige lijst met te reguleren activiteiten te ontwikkelen. Om die reden heeft een flexibele aanpak de voorkeur.

- *Combinatie van gesloten en open normen;*

Voorgesteld wordt om per thema/activiteit te bepalen wat wel of niet geregeld moet worden. Wat geregeld moet worden, volgt uit bestaande regels (bestemmingsplannen of verordeningen), de omgevingsvisie of de keuze om nieuwe initiatieven mogelijk te maken.

Aan de hand hiervan kan bepaald worden of een open norm of een gesloten norm het meest geschikte instrument is.

- *Doelvoorschriften milieu thema's;*

In lijn met de Omgevingswet wordt voorgesteld om zoveel als mogelijk te werken met doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. Dit geeft initiatiefnemers de ruimte om zelf te bepalen welke maatregelen of technieken worden toegepast om aan een doel te voldoen. Het sluit daarmee aan op het leidende principe om de gebruiker centraal te stellen. Daarnaast zorgt deze keuze voor een meer toekomstbestendig omgevingsplan dat niet hoeft te worden aangepast bij iedere innovatie.

- *Terughoudend met het vaststellen van omgevingswaarden, tenzij verplicht*

Voorgesteld wordt om terughoudend te zijn in het vaststellen van omgevingswaarden. Het Rijk, maar ook de provincie regelt standaarden of grenswaarden die de gemeente kan overnemen. Hierdoor is er geen directe noodzaak om (strengere) omgevingswaarden op te stellen. De beleidsdoelen die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, hoeven niet als omgevingswaarde te landen in het omgevingsplan. Dit kan ook bereikt worden met andere instrumenten, zoals bijvoorbeeld het stellen van randvoorwaarden aan initiatieven. Om die reden is er geen directe noodzaak om te werken met omgevingswaarden.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Uw raad kan afwijken van de voorgestelde ontwerpkeuzes voor het Omgevingsplan

Een omgevingsplan is een nieuw instrument. In de praktijk zal moeten blijken welke keuzes het beste passen bij onze gemeente. Het is een gezamenlijke ontdekkingsreis waarbij in de loop van het traject bepaalde ontwerpkeuzes worden aangepast en of gewijzigd of in stand gelaten. Na een jaar zal een evaluatiemoment worden ingelast, waarin wij als gemeente terugkijken naar gemaakte keuzes. Dit is het moment om de gemaakte keuzes aan te scherpen of te besluiten dat er toch een aanpassing noodzakelijk is.

Duurzaamheid en social return

Nvt

Financiële toelichting

Nvt

Communicatie en participatie

Wanneer het kapstok (casco) van het omgevingsplan gereed is, zal conform de Participatieverordening, met de inwoners, bedrijven en de maatschappelijke organisaties gezamenlijk verder worden gebouwd aan het Omgevingsplan.

Uitvoering en planning

Op moment dat de raad de ontwerpkeuzes heeft vastgesteld gaan wij aan de slag met het casco van het omgevingsplan. Het casco is klaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

In te stemmen met de voorgestelde ontwerpkeuzes om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan.